

**Program adaptacyjny dla dzieci
2, 3 - letnich
Przedszkola 196 „Kraina Misiów”**

Autor programu mgr Jolanta Jabłońska

Program adaptacyjny dla dzieci 2-3 – letnich został opracowany na podstawie:

- Programu wspomagania rozwoju trzylatka, opracowanego przez Magdalenę Szlom z Ośrodka Socjoterapii „Szansa”,
- Programu wychowania w przedszkolu, MEN
- Programu E. Gruszczyk – Kolczyńskiej i E. Zielińskiej „Dziecięca matematyka”,
- Podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych (Rozporządzenie MEN z dnia 23.12.2008 r.)
- W oparciu o doświadczenia innych nauczycieli z poprzednich spotkań adaptacyjnych.

I. Wstęp

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej jest momentem przełomowym w jego życiu społecznym. Dla wielu dzieci oznacza on pierwsze kontakty z dużą grupą, których jakość jest znacząca dla rozwoju i późniejszego funkcjonowania w różnych środowiskach, w myśl poglądów o utrwalaniu się standardów zachowań i roli doświadczeń wyniesionych z wczesnego dzieciństwa.

Fakt ten wiąże się ze zmianą dotychczasowego trybu życia i zaspokajania potrzeb, do czego dołączają się nowe dla dziecka zadania związane z funkcjonowaniem w grupie przedszkolnej. Niesie to za sobą większe napięcie emocjonalne.

Dziecko wchodzi do przedszkola z pewnym już repertuarem zachowań, przyzwyczajień, doświadczeń społecznych, które z jednej strony są wyznacznikami i sprzymierzeńcami procesu adaptacji, a z drugiej strony (przynajmniej część z nich) mogą go utrudniać. Każdy z podmiotów – i dziecko i przedszkole – ma też pewien zasób oczekiwań i nastawień względem siebie, które w okresie wstępnej adaptacji podlegają weryfikacji. W tym okresie dziecko uczy się nowej dla siebie roli przedszkolaka.

Chcąc, zatem przygotować dziecko do bezstresowego wejścia w progi przedszkola i przygotowania go do nowych zadań stworzyłam ten program.

II. Cele

- Tworzenie atmosfery radości, przyjaźni, zaufania.
- Nawiązanie kontaktu z dorosłymi i grupą rówieśników.
- Zapoznanie dzieci i rodziców z pomieszczeniami przedszkolnymi, z funkcjami tych pomieszczeń oraz ze sposobami korzystania ze znajdującymi się tam urządzeniami.
- Zapoznanie z organizacją dnia w przedszkolu.
- Budowanie pozytywnego stosunku do dzieci i ich rodziców do instytucji i pracowników przedszkola.
- Wdrażanie do uczestnictwa w imprezach przedszkolnych dzieci i rodziców.
- Pomoc dzieciom w przyswojeniu wymagań dotyczących współżycia w grupie.
- Bliższe poznanie się uczestników spotkań – dzieci, rodziców, nauczycieli, personelu pomocniczego.
- Zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa i swobody na terenie przedszkola.
- Wspomaganie dzieci w przystosowaniu się do warunków przedszkolnych.
- Ułatwienie dzieciom bezstresowego przekraczania progu przedszkola.
- Złagodzenie przykrych przeżyć i napięć związanych z koniecznością rozstania się dzieci z rodzicami.
- Poznanie i nawiązanie więzi z nauczycielkami, które będą pracować z dziećmi.
- Pogłębianie przez dzieci umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami.
- Zapoznanie dzieci z zasadami bezpieczeństwa w budynku i w ogrodzie.
- Wyrabianie u dzieci nawyków higieniczno – kulturalnych.
- Rozwijanie różnorodnych form twórczości dziecięcej.
- Wspieranie rozwoju aktywności poznawczej dzieci.
- Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających nabywaniu i rozwijaniu różnorodnych umiejętności.
- Poznanie rodziców w działaniu i zabawie z własnym dzieckiem.
- Przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia i pomocy w procesie adaptacji.
- Obniżanie lęku rodziców związanych z koniecznością oddania dziecka do przedszkola pod opiekę personelu przedszkola.
- Przekazywanie rodzicom informacji na temat możliwości rozwojowych dzieci trzyletnich oraz mogących stąd wynikać trudności adaptacyjnych i sposobów przeciwdziałania im.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego

1. *Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.*

- 1) obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;
- 2) przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych;
- 3) w miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań;
- 4) wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także, że nie należy wyszydzać i szykanować innych;
- 5) umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje.

2. *Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku.*

- 1) umie poprawnie umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby;
- 2) samodzielnie korzysta z toalety;
- 3) samodzielnie ubiera się i rozbiera, dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie lub kradzież;
- 4) utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

3. *Wspomaganie rozwoju mowy dzieci.*

- 1) mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji;
- 2) uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach;
- 3) w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach.

4. *Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia.*

- 1) przewiduje, w miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach);
- 2) grupuje obiekty w sensowny sposób (klasyfikuje) i formułuje uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne.

5. *Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.*

- 1) uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej.

6. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

- 1) wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- 2) zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;
- 3) próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie.

7. Wychowanie przez sztukę –dziecko widzem i aktorem.

- 1) wie, jak należy się zachować na uroczystościach, np. na koncercie, festynie, przedstawieniu, w teatrze, w kinie.

8. Wychowanie przez sztukę –muzyka i śpiew, pąsy i taniec.

- 1) śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru oraz łatwe piosenki ludowe; chętnie uczestniczy w zbiorowym śpiewie, w tańcach i muzykowaniu;
- 2) dostrzega zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, wyraża je, płaszając lub tańcząc;
- 3) tworzy muzykę, korzystając z instrumentów perkusyjnych (oraz innych przedmiotów), a także improwizuje ją ruchem.

9. Wychowanie przez sztukę –różne formy plastyczne.

- 1) umie wypowiedać się w różnych technikach plastycznych i przy użyciu elementarnych środków wyrazu (takich jak kształt i barwa) w postaci prostych kompozycji i form konstrukcyjnych.

10. Wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci poprzez zabawy konstrukcyjne, budzenie zainteresowań technicznych.

- 1) wznosi konstrukcje z klocków i tworzy kompozycje z różnorodnych materiałów (np. przyrodniczych), ma poczucie sprawstwa ("potrafię to zrobić") i odczuwa radość z wykonanej pracy.

11. Pomaganie dzieciom w rozumieniu istoty zjawisk atmosferycznych i w unikaniu zagrożeń.

- 1) rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody, np. nie stoi pod drzewem w czasie burzy, nie zdejmuje czapki w mroźną pogodę.

12. Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt.

- 1) wymienia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych, np. na polu, na łące, w lesie.

13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną.

- 1) liczy obiekty i rozróżnia błędne liczenie od poprawnego;
- 2) rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów.

14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.

- 1) potrafi uważnie patrzeć (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;
- 2) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich; interesuje się książkami.

15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

- 1) wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie pracują, czym się zajmują;
- 2) wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa.

III. Sposoby realizacji

1. Zajęcia adaptacyjne (przed zakwalifikowaniem dzieci do naszego przedszkola) odbywają się w formie zajęć otwartych w miesiącu styczniu –tydzień zabaw integracyjnych połączonych ze zwiedzaniem przedszkola (rodzice aktywnie uczestniczą we wspólnej zabawie) oraz prowadzonych przez nauczycielki spotkań adaptacyjnych (po ogłoszeniu listy dzieci przyjętych do naszego przedszkola) - dla dzieci i rodziców dwa razy w tygodniu (w godz. **16.15 - 17.00**). Zajęcia te odbywają się w oparciu o propozycje spotkań integracyjnych z Programu wspomagania rozwoju trzylatków i własnych oraz odnotowywanych w zeszycie spotkań adaptacyjnych spostrzeżeń, uwag i propozycji rodziców. Nauczycielki prowadzą spotkania na zmianę (zmieniają się, co tydzień). Od godziny 16.15 nauczycielki z oddziału IV odprowadzają dzieci do oddziału III i przechodzą do sali maluszków. Dzieci trzyletnie, które pozostaną jeszcze w przedszkolu, przechodzą z nauczycielką do sali oddziału II i bawią się ze swoimi kolegami i koleżankami.

Tydzień otwarty: (pierwszy tydzień stycznia)

- Zebranie rodziców połączone ze zwiedzaniem przedszkola „Zapraszamy do Krainy Misiów”
(poniedziałek)
- Zabawy muzyczno-ruchowe w sali gimnastycznej „Mamo, tato zatańcz ze mną”
(wtorek)
- Zabawy plastyczne „Wspólne malowanie”
(środa)
- Zabawy muzyczno-integracyjne ze starszymi dziećmi „Wesołe przedszkole”
(czwartek)
- Zabawy z chustą. Zabawa karnawałowa dzieci z rodzicami „Tańczące baloniki”
(piątek)

Spotkania adaptacyjne: (okres wiosenno-letni)

➤ Spotkania dzieci i rodziców z nauczycielami (dwa razy w tygodniu), szczegółowe terminy zamieszczone na stronie internetowej przedszkola

W okresie wiosennym – organizacja pobytu dzieci w ogrodzie.

➤ Maj/Czerwiec - zebranie organizacyjne z nowymi rodzicami, rozdanie materiałów i ulotek informacyjnych.

Formy zajęć z dziećmi:

- ❖ Zabawy przy muzyce
- ❖ Zabawy z chustą
- ❖ Wspólne śpiewanie piosenek
- ❖ Gra na instrumentach perkusyjnych
- ❖ Malowanie kredkami i farbami
- ❖ Lepienie z plasteliny i masy solnej
- ❖ Zabawy z misiami
- ❖ Zabawy ruchowe
- ❖ Zabawy ze śpiewem
- ❖ Zabawy z balonikami
- ❖ Słuchanie bajek i piosenek
- ❖ Proste zabawy matematyczne
- ❖ Zabawy przy stolikach (układanki, gry stolikowe)
- ❖ Wspólne oglądanie obrazków
- ❖ Wspólne budownictwo klockowe
- ❖ Zabawy organizowane przez nauczycielki na świeżym powietrzu (bezpieczne korzystanie z urządzeń terenowych)
- ❖ Zabawy z wykorzystaniem papieru
- ❖ Stemplowanie
- ❖ Zabawy z wykorzystaniem przyrządów gimnastycznych
- ❖ Zabawy z wizytówkami (imiona dzieci)
- ❖ Wspólny poczęstunek, itp.

2. Poznanie pomieszczeń przedszkolnych

- ❖ Zwiedzanie sali dla najmłodszych dzieci, szatni oraz łazienki – zachęcanie od samodzielnego korzystania z urządzeń sanitarnych (potrzeby fizjologiczne, mycie rąk).
- ❖ Zwiedzanie sal innych grup wiekowych oraz sali gimnastycznej.
- ❖ Poznanie terenu zabaw przeznaczonego dla dzieci trzyletnich- zapoznanie z urządzeniami oraz sposobami korzystania z nich, przestrzeganie umowy o nieoddalaniu się poza wyznaczony teren.

3. Nawiązanie współpracy z rodzicami

- ❖ Zapoznanie z wydawaną w przedszkolu gazetką „Było jest będzie”, zachęcanie do czytania zawartych w niej artykułów.
- ❖ Zachęcanie rodziców do śledzenia informacji, ogłoszeń zamieszczanych na stronie internetowej naszego przedszkola.
- ❖ Zachęcanie rodziców do dzielenia się spostrzeżeniami i opiniami dotyczącymi przebiegu spotkań adaptacyjnych (ankiety, artykuły).
- ❖ Organizacja zebrania grupowego dla rodziców nowoprzyjętych dzieci do przedszkola.
- ❖ Indywidualne rozmowy i kontakty z rodzicami.
- ❖ Pozyskiwanie rodziców na rzecz szukania sponsorów dla przedszkola.

4. Promocja przedszkola w środowisku

- ❖ Rozdawanie rodzicom dzieci folderu przedszkola.
- ❖ Zachęcanie do udziału w dniach otwartych.
- ❖ Zapraszanie rodziców do uczestnictwa w uroczystościach przedszkolnych, imprezach sportowych, teatrykach i koncertach.
- ❖ Rozwieszanie ogłoszeń informujących o terminach zajęć prowadzonych z dziećmi.
- ❖ Zamieszczanie wszelkich informacji dotyczących działań edukacyjno-wychowawczych prowadzonych w placówce na stronie internetowej.
- ❖ Rozdawanie rodzicom ulotek dotyczących psychoruchowego rozwoju dzieci trzyletnich.
- ❖ Zapozdawanie rodziców z ramowym rozkładem dnia, regulaminami i ofertą edukacyjną przedszkola.

IV. Czas trwania

Program realizowany jest w dwóch etapach:

- Tydzień otwarty: **styczeń**
- Spotkania adaptacyjne: **kwiecień – czerwiec**

Adaptację dziecka ułatwia:

- pozytywne myślenie o placówce (zaufanie do personelu),
- poznanie placówki przez dziecko,
- wcześniejsze dostarczenie dziecku doświadczeń przebywania z innymi dorosłymi, bycia bez mamy,taty,
- umożliwienie kontaktów z innymi dziećmi,
- usamodzielnienie dziecka,
- stopniowe przyzwyczajanie dziecka do placówki (krótki czas pobytu, bez posiłków, leżakowania), towarzyszenie dziecku,
- akceptacja dziecka i zrozumienie jego stresu, wspieranie go,
- okazywanie spokoju, poczucia bezpieczeństwa podczas rozstania,
- czas na bycie z dzieckiem po odebraniu go z przedszkola,
- ujednolicenie rytmu życia w przedszkolu i w domu.

Adaptację dziecka utrudnia:

- brak zaufania do placówki, podejrzliwość wobec personelu,
- wyrzuty sumienia, niepokój, lęk, poczucie zagrożenia,
- nieznajomość placówki,
- brak doświadczeń społecznych w kontaktach z innymi dorosłymi i dziećmi,
- nadopiekuńczość, wyręczanie dziecka w czynnościach związanych z samoobsługą,
- "rzucenie na głęboką wodę" - pełny wymiar godzin,
- straszenie dziecka,
- pośpiech, zdenerwowanie, zabieganie, brak czasu dla dziecka,
- brak zrozumienia dla trudnych zachowań dziecka, obrażanie się na dziecko, odrzucenie.